

Goda (Blaža) Imre¹

Dejan Motl

Viši kustos; JUSP Donja Gradina;
dejanmotl@jusp-donjagradina.org

In memoriam

УДК 929.52 Года Имре
COBISS.RS-ID 139102209
DOI 10.7251/TOP2309235M

Nakon austrougarske okupacije Bosne i Hercegovine, na to se područje doselilo niz porodica iz drugih dijelova Carstva. Među njima je bila i porodica Blaža Gode, kojeg je životni put doveo iz mađarskog gradića Mohača u ravnice Semberije. Ondje, u Bijeljini, 2. novembra 1912. rodio mu se sin Imre. Dvije godine kasnije nastupio je Prvi svjetski rat, na čijem kraju su nestale velike imperije. Rat je završen, a ljudi su se vratili normalnom životu. Imre se školovao, izučio zanat za mašinbravara i 1937. otišao u Beograd. Zbog posla se ubrzo prebacio u obližnji Zemun. Ondje se upoznao sa djevojkom Katicom, sa kojom je iste godine stupio u brak. Nakon uspostavljanja NDH Imre se priključio ilegalcima. Kao radnik zemunskog „Juganila“ raznosio je letke po ulicama Zemuna i Beograda. Materijale je prenosio uz pomoć supruge, koja ih je sakrivala u dječjim kolicima u kojima se vozio jedan od njihovih sinova. U jednoj od takvih akcija Imre je uhapšen i zatvoren u zloglasni beogradski zatvor Glavnjaču. Ondje je mučen tri dana i noći. Batinaši su se smjenjivali svaka tri sata. Jedan od načina mučenja bio je taj da su mu između vezanih ruku i nogu provukli drveni kolac te ga potom objesili između dvije stolice. Potom bi ga tukli po tabanima. Na kraju je 4. jula 1944. predat ustaškoj policiji, koja ga je s presudom na tri godine uputila u logor. Stigavši u Staru Gradišku, Imre je kao mašinbravar bio raspoređen na posao ložaća u logorskoj električnoj centrali. Zajedno s njim u ložionici su se nalazili Fabijan Rukavina i Hasan Dolamić. U proljeće 1945. zatočenike je jedan ustaša upozorio da će uslijediti konačna likvidacija logora. Od njega su dobili i pištolj, koji su zakopali u ložionici. Započeli su i s kopanjem tunela ispod peći, koji je dva i po metra vodio u dubinu, a potom sedam metara prema zidu. Iskopanu su zemlju raznosili u hlačama po krugu

1 Dejan Motl, Đorđe Mihovilović, *Zaboravljeni - Knjiga o posljednjim jasenovačkim logorašima*, Donja Gradina 2015, str. 710-712.

logora. Tunel je dovršen upravo u vrijeme partizanskog napada na logor, tako da su se Dolamić i Goda uspjeli provući kroz njega i sakriti u okolnim šumama. Dva dana kasnije krenuli su prema Novskoj, gdje su susreli partizane. Imre se priključio partizanima i učestvovao u završnim operacijama za oslobođenje Jugoslavije. Ono što ga je spasilo od sigurne smrti bila je činjenica da je bio vrstan majstor koji je nakon likvidacije logora u jesen 1944. zadržan kako bi održavao tamošnja postrojenja. Nakon oslobođenja Imre se vratio u Zemun, a potom nastanio na Novom Beogradu. Zalaganjem svog druga Hasana Dolamića, zaposlio se na održavanju mašina u preduzeću „Partizanski put“. Ondje je radio sve do odlaska u penziju. Zajedno sa suprugom Katicom imao je četvoro djece, kojima je o svom boravku i proživljenim traumama u logoru nerado govorio. Trudio se da svoju djecu odgaja u duhu tolerancije i poštovanja svih ljudi dobre volje. Posljednje godine života proveo je boreći se s najopakijom bolešću. Umro je 6. februara 1993. u Beogradu, gdje je i sahranjen.

- Sa suprugom Katicom. Snimljeno 1956. godine u Beogradu -

- Katica Goda sa sinovima Imrom i Zoranom.
Snimljeno 1944. godine u Zemunu -